

THISTED KOMMUNE

Landbrug og Natur

9. august 2023

SagsID.: 06.02.10-K08-1-23
Medarbejder: KKN

Tilladelse efter vandløbsloven og dispensation efter naturbeskyttelsesloven til restaurering af Visby Å, indsats-id AAL-1166. Fjernelse af rørlagt strækning mod Visby Bredning

Thisted Kommune meddeler hermed tilladelse efter Vandløbslovens¹ §§ 16, 17, 37 samt § 19 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v.² til de anlægsmæssige tiltag for vandløbsrestaureringsprojektet i Visby å. Indsatsen har baggrund i vandområdeplanerne (indsats-id AAL-1166), vandområde 07369, og har til formål at forbedre det fysiske miljø i vandområdet til gavn for fisk, insekter og biodiversiteten. De anlægsmæssige tiltag i denne tilladelse har berøring på følgende matrikler: 1h, Visby By, Visby og 2g, Kjæstrup By, Heltborg.

Figur 1. Oversigtskort over indsatsstrækningen (markeret med rødt).

¹ LBK nr 1217 af 25/11/2019

² BEK nr 834 af 27/06/2016

Tilladelsen gives på baggrund i forundersøgelse og detailprojekt, projektbeskrivelsen og vilkårene i denne tilladelse. Thisted Kommune meddeler hermed dispensation fra Naturbeskyttelsesloven³ § 3 til at vandløbet ændres, idet at der fjernes en rørlægning, udlægges sten- og grusmaterialer i det eksisterende vandløbsprofil, samt at brinkprofilet ændres og bearbejdes. Dispensationen er givet efter lov om naturbeskyttelse § 65, jf. lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022, idet Visby å er et beskyttet vandløb og der derfor dispenseres fra naturbeskyttelsesloven § 3 (beskyttede naturtyper).

Derudover er der truffet afgørelse om, at indsatsen ikke er VVM-pligtig, og derfor kan gennemføres uden udarbejdelse af et kommuneplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse. Afgørelsen er truffet efter § 21 i lov om miljøvurdering (Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)⁴, herefter kaldet VVM-lovbekendtgørelsen). Se separat afgørelse af 9. august 2023.

Tilladelsen bortfalder automatisk, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt. Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen på 4 uger er udløbet. Se nærmere om klageregler sidst i brevet. Tilladelsen vedrører alene vandløbsloven. Tilladelser efter anden lovgivning kan være nødvendig.

Tilladelsen gives på følgende vilkår

- Tilladelsen skal udnyttes og arbejdet være udført inden tre år fra den dato, tilladelsen er meddelt.
- Afgørelsen kan først udnyttes, når klagefristen er udløbet, og der ikke er indkommet klager, medmindre klagemyndigheden beslutter andet.
- Projektet skal udføres som beskrevet i projektbeskrivelse og tilhørende kortbilag og længdeprofiler samt som det fremgår af denne tilladelse.
- Afvandingsforhold på arealer der ligger udenfor projektområdet, må ikke blive påvirket af projektet.
- Evt. udlægning af naturlige skjul, gydebanker og midlertidige sandfang etableres således, at der ikke ændres på de forudsætninger der ligger til grund for de hydrauliske beregninger.
- I projektfasen skal udvaskning og transport af sand og jord til den nedstrøms liggende vandløbsstrækning begrænses mest muligt.
- Bygherren afholder under anlægsarbejdet løbende tilsyn med, at vilkårene overholdes.
- Der vil *ikke* være udgifter for de berørte lodsejere.

Projektets formål og beliggenhed

Projektet har til formål at forbedre det fysiske miljø i Visby Å. Indsatsen er en del af indsatsprogrammet for vandområdeplanerne i vandområdedistrikt I – Jylland og Fyn. Vandområdet har reference-id AAL-1166, Visby å, er udpeget som en rørlægning der udgør en spærring og har en samlet længde på 55 meter. Formålet med vandløbsrestaureringen er at opnå vandområdets målsætning om god økologisk tilstand. Vandløbets nuværende tilstand er dårlig. Vandområdets målsætning er en del af Danmarks implementering af EU's vandrammedirektiv. Vandrammedirektivet har blandt andet til formål at forebygge yderligere forringelse og beskytte og forbedre vandøkosystemernes tilstand.

Vandløbsrestaureringen foretages med baggrund i en forundersøgelse som har udpeget strækninger

³ LBK nr 1392 af 04/10/2022

⁴ LBK nr 4 af 03/01/2023

indenfor vandområdet, hvor det er teknisk og ejendomsmæssigt muligt at gennemføre fysiske forbedringer i og omkring vandløbet. De anlægsmæssige tiltag i denne tilladelse findes på følgende matrikler: 1h, Visby By, Visby og 2g, Kjæstrup By, Heltborg, og de enkelte elementer fremgår i følgende beskrivelse.

Projektbeskrivelse

Efter en dialog med lodsejere er Thisted Kommune kommet frem til, at det vil være bedre at omlægge udløbet af Visby å i sit oprindelige tracé fra før vandløbet blev rørlagt ud i Limfjorden. Detailprojektet afviger derfor fra det projekt der er skitseret i forundersøgelsen fra 2014, hvor der beholdes en overkørsel på ca. 5 meter, mens vandløbet genåbnes i dets nuværende tracé. Ændringen er godkendt af Miljøstyrelsen den 2. juni 2022.

Spærringen består af en 55 m lang rørlægning af Visby Å, hvoraf de yderste ca. 17 m er beliggende ude i Visby Bredning. Rørledningen er således forlænget ud i Limfjorden, formentlig for at sikre at udløbet ikke sander til. Rørledningen består af 2 parallelle Ø 100 cm betonrør. Grundet vandløbets opland, vurderer Thisted Kommune dog at Visby å har en tilpas afstrømning til at kunne holde udløbet fri for tilsanding.

Ved frilægningen skal hele bygværket fjernes eller nedknuses. Fjernelse af rørlægningen indbefatter betonrørene, støbningen ovenpå rørene og de sikringssten der lagt omkring rørstrækningen ude i Limfjorden.

Nedknusning og fjernelse af betonelementer

Eksisterende rør nedknuses hvor der er jorddække. Det synlige del af rørlægningen fjernes og bruges til fyld i den del af vandløbstracéet, der skal fyldes med jord, en strækning på ca. 78 meter. BetonfylDET lægges i bunden af vandløbet, således at der ikke er betonrester i terræn. Eksisterende udløb fjernes og området retableres, således at det fremstår naturligt og som den omgivende strand.

Sten

Sikringsstenene omkring eksisterende udløb genbruges i det nye tracé til brinksikring og skjulesten. Det vurderes at der i eksisterende sikring af rørudløbet er benyttet omkring 90 m³ sikringssten. Stenene indbygges i det nye tracé spredt i brinkerne for at udgøre skjul for fisk og smådyr. Stenene vil blive placeret og benyttet, således at de *ikke* umiddelbart kan ses, eller fremstår som unaturlige landskabelige elementer. Mindre sten (50-150 mm) udlægges i vandløbsbunden med henblik på at skabe variation og strømdynamik. Eventuelle overskydende sten transporteres til deponi på kommunens arealer til fremtidig brug i andre restaureringsprojekter.

Materialeforbrug, sten og grus:

Sikringssten (Ø150-300 mm): 20 m³

Håndsten (Ø50-150mm): 20 m³

Gydegrus (nøddesten, Ø16-32 mm): 40 m³

Nyt forløb

Der etableres et nyt tracé på ca. 140 - 160 meter, hvor vandløbet oprindeligt har været før rørlægningen (ud fra 1954-luftfotoet). Det nye tracé kommer til at ligge syd for nuværende tracé. Tracéet skal have en bundbredde på 2 meter og anlæg på 1:1 – 1:1½. Forløbet starter i station fra nuværende station 4.446.

Det nye forløb starter i kote -0,62 (DVR90) og udløbet slutter i kote -0,65 (DVR90). Forløbet kommer til at gå i eksisterende matrikelskel +/- et par meter.

Jordbalance og terrænbearbejdning

Ud fra beregninger i Scalgo Live vurderes nuværende vandløbstracé at have en kapacitet på ca. 420 m³, når det opfyldes (fra station 4.447 og nedstrøms). Det fremtidige vandløbstracé vil kræve opgravning af ca. 480 m³ jord, mens udjævning af eksisterende fyld fra tidligere oprensning langs den sydlige brink, vil bidrage med ca. 100 m³. Det vurderes derfor at jordbalancen vil gå op med det skitserede projekt. I alt vil der skulle håndteres omkring 1.000 m³ jord. Terrænet vil efterfølgende bearbejdes, således området hvor det nuværende vandløbstracé ligger vil fremstå plant og som de omkringliggende arealer.

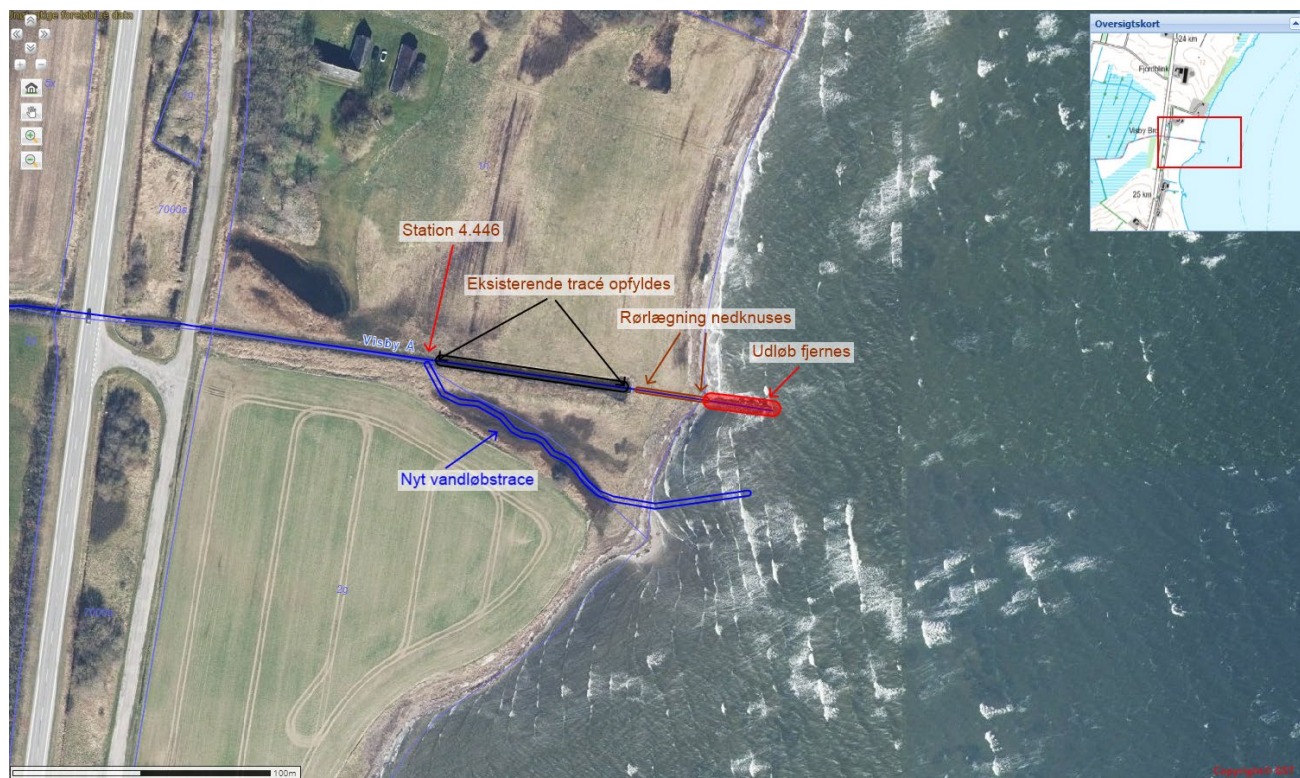
Eksisterende dræn

Der er observeret et enkelt drænudløb (5 tommer) i projektområdet i kote -0,34 i station 4.512.

Nuværende forhold

Fysiske forhold

Rørlægningen er udpeget da det vurderes at den udgør en spærring. Indsatsen har derfor til formål at skabe bedre adgang til opstrømsliggende 5,6 km vandløb.

Projektforslag

Oversigtsfoto, 1954

Fisk og faunaklasse

DTU-Aqua undersøger fiskebestanden i vandløb over hele landet og udarbejder på baggrund heraf planer for fiskepleje. I plan for fiskepleje i Thylandske vandløb, distrikt 19, 20 og 21, har DTU-Aqua skrevet følgende om vandsystemet: " Den øvre del, omkring den tidligere Abildgård Mølle, har godt fald og fine fysiske forhold med gruset-stenet bund. Her mangler dog skjul for fisk især ved større vandføringer. En udlægning af håndsten kan derfor anbefales. Den naturlige ørredbestand var gået meget tilbage i forhold til 2009, og der mangler fortsat ældre fisk. Det skyldes formentlig, at gydeforholdene er ustabile, idet bækken fortsat er hydraulisk belastet med overfladevand fra Hurup ved kraftige regnskyld.

Den nederste del af vandløbet (ca. 1 km) er svagtstrømmende og uklart og ikke egnet som opvækstvand for ørred. Mundingsudsætningerne fortsættes".

Ifølge basisanalysen for vandområdeplaner 2021-2027 er Visby å vurderet til Ringe Økologisk Tilstand i forhold til benthiske invertebrater. Tilstanden for fisk er dårlig. Tilstanden for makrofytter er Moderat.

Fremtidig tilstand og konsekvenser

Natur- og miljømæssige konsekvenser

Der er efter Thisted Kommunes viden ikke registreret sjældne eller beskyttede arter indenfor selve projektarealet. Da dele af projektets tiltag er placeret i naturarealer, som har været beskyttet efter naturbeskyttelseslovens bestemmelser, vil gennemførslen potentielt have krævet at der kan opnås

dispensation efter naturbeskyttelsesloven. Naturteamet, Thisted Kommune, har vurderet projektarealet og afregistreret dele af arealet. Der skal derfor ikke dispenseres for tiltagene i projektet og projektets udførsel.

Der er ved tidligere tilsyn observeret ørred i vandløbet. Projektet forventes at forbedre opstrømsliggende vandløb som gyde- og opvækstområde, da adgangsforholdene ændres betydeligt.

Gennem en forbedring af bundforholdene vil smådyr opnå bedre forhold. Udlægning af sten og grus vil give flere skjulesteder samt skabe flere mikrohabitater i vandløbet der kan tilgodese flere arter.

Vandstands og afvandingsmæssige konsekvenser

Helt overordnet forventes ingen forringelser af de afvandingsmæssige forhold. Hele strækningen er stuvningspåvirket af vandstanden i fjorden, projektstrækningen starter i kote -0,63.

Beskyttede naturtyper

Projektet vil ikke påvirke den omkringliggende beskyttede natur, da afvandingsforholdene ikke påvirkes. I selve vandløbet forventes en forbedring af naturen.

Naturteamet, Thisted Kommune, har afregistreret dele af projektarealet som værende §3-beskyttet på grund af forstyrrelser, men har stillet som et krav til projektholder "I skal dog være obs på at de tidstødende arealer forsat er § 3. Derfor må i forbindelse med omlægningen ikke foretages dybere kørespor end 10 cm, ellers skal der anvendes kørepladser, såfremt det ikke er muligt at udføre arbejdet uden at berører eksisterende § 3 natur. Ligeledes må der ikke foretages oplag af bl.a. opgravet materiale og lignende indenfor den eksisterende § 3 registreringen."

Natura 2000 (habitat og fuglebeskyttelsesområder) samt strengt beskyttede arter efter bilag IV i EF-habitatdirektivet.

Habitatbekendtgørelsen⁵ fastsætter jævnfør §§ 6-7, krav om foreløbig vurdering af planer og projekter, der kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Projektstrækningen ligger ca. 4 km udenfor Natura2000 området Mågeodde og Karby Odde. Projektet forventes ikke at påvirke Natura2000 området negativt. Projektet som helhed forventes potentielt at forbedre levevilkår for hhv. odder og lampretter, grundet forbedring af bundsubstrat og eventuelt større fiskebestande.

Projektudførelsen vurderes ikke at være forbundet med forstyrrelser, udledninger eller anden fjern-påvirkning der kan påvirke sårbare habitatnaturtyper.

Bilag IV-arter

Det vurderes at der *kan* være forekomst af lampretter, Stor vandsalamander og odder indenfor eller nær projektområdet. På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Thisted Kommune dog at lokaliteten ikke er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Thisted Kommune vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

⁵ BEK nr 2091 af 12/11/2021

Projektet vurderes at påvirke odderen positivt ved at øge fourageringsområdet og ynglesteder.

Under udførelsen af arbejdet kan der være mindre forstyrrelser, men disse forventes ikke at være af en betydelig størrelse. Udpegningsgrundlag for området fremgår herunder:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 177		
Naturtyper:	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Strandvold med enårige planter (1210)	Strandvold med flerårige planter (1220)
	Kystklint/klippe (1230)	Enårig strandengsvegetation (1310)
	Strandeng (1330)	Vandløb (3260)
	Tør hede (4030)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
Arter:	Odder (1355)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 25		
Fugle:	Kortnæbbet gås (T)	Lysbuget knortegås (T)
	Klyde (Y)	Dværgterne (Y)
	Havterne (Y)	

Tabellen viser naturtyper og/eller arter på udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype jf. habitatdirektivet. Ved fuglearterne er det angivet, om der er tale om ynglefugle (Y) eller trækfugle (T).

Thisted Kommune vurderer, at projektet, ikke vil medføre en påvirkning på habitatnaturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder, hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter. Samtidig vurderes det, at projektet ikke forringer yngle- og rasteområder for arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV og dermed heller ikke områdets økologiske funktionalitet.

Lovgrundlag

Vandløbsloven

Det fremgår af Vandløbsloven, at vandløb kun må reguleres efter vandløbsmyndighedens bestemmelse. Ved regulering af et vandløb forstås ændring af vandløbets skikkelse, herunder vandløbets forløb, bredde, bundkote og skråningsanlæg. Tilmed fremgår det af vandløbsloven at broer og overkørsler ikke må etableres uden vandløbsmyndighedens godkendelse, samt at vandløbsmyndigheden i forbindelse med tilrettelæggelse af vedligeholdelse kan plante skyggegivende vegetation og påbyde bevarelse af denne.

Med baggrund i ovenstående gives der tilladelse til restaurering af Visby Å i forbindelse med vandløbsrestaurering med henblik på at opnå god økologisk tilstand i vandområde 07369. Godkendelsen gives i efter §§ 16, 17, 37 og 47 i Bekendtgørelse af lov om vandløb (LBK nr 1217 af 25/11/2019) samt § 19 i Bekendtgørelse om vandløbsregulering og restaurering m.v. (bekendtgørelse nr. 834 af 27/06/2016).

VVM-Screening

Projektet vurderes at være omfattet af VVM-bekendtgørelsens bilag 2, pkt. 10f om infrastrukturprojekter, herunder regulering af vandløb (Miljøministeriets LBK nr 4 af 3/01/2023 (Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM))). Der skal derfor foretages en vurdering af, om projektet er VVM-pligtigt. På baggrund af en VVM-screening konkluderes det, at projektet ikke vil medføre væsentlige påvirkninger, der kan være til skade for miljøet. Thisted kommune har derfor vurderet, at restaureringsprojektet ikke er VVM-pligtigt, og kan gennemføres uden udarbejdelse af et kommuneplantillæg med tilhørende VVM-redegørelse (se tilhørende VVM-screeningsafgørelse med bilag).

Dispensation fra naturbeskyttelsesloven

Thisted Kommune meddeler hermed dispensation fra naturbeskyttelsesloven § 3 at vandløbet ændres. Dispensationen er givet efter lov om naturbeskyttelse § 65, jf. Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 04/10/2022, idet Visby Å er et beskyttet vandløb og der derfor dispenseres fra naturbeskyttelsesloven § 3 (beskyttede naturtyper).

Begrundelse for dispensationen

Alle former for tilstandsændring i beskyttet natur kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Formålet med beskyttelsen er at bevare de beskyttede naturtyper som levesteder for vilde dyr og planter. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation fra beskyttelsen. I så fald skal der være tale om et indgreb, der ikke skønnes at medføre nogen afgørende forrykning af tilstanden i området eller at indgrebet vurderes at være naturforbedrende. En dispensation kan også meddeles, hvis området ud fra naturbeskyttelseshensyn vurderes som uden særlig interesse. Formålet med indsatsen er, at det fysiske miljø i Visby Å forbedres for flora og fauna. Indgrebet er derfor at betegne som naturforbedrende for vandløbet. Projektet har samfundsmæssige interesse, da projektet gennemføres som del af den danske implementering af EU's vandrammedirektiv. Projektet har tilmed til formål at forbedre de fysiske og biologiske forhold i vandløbet og anses derfor for at være af naturforbedrende karakter, hvorfor der kan meddeles dispensation fra naturbeskyttelsesloven.

Dispensation til fjernelse af rørledning og omlægning af vandløb inden for strandbeskyttelseslinjen

Kystdirektoratet har den 19. juli 2023 dispenseret for projektets tiltag indenfor Strandbeskyttelseslinjen.

Yderligere oplysninger

Thisted Museum Hvis der findes spor af fortidsminder under jordarbejde, skal arbejdet standses. Fundet skal straks anmeldes til Thisted Museum, Tlf. 9792 0577. Jf. museumslovens § 27, stk. 2 (LBK nr. 358 af 8. april 2014). Eventuelle spørgsmål herom kan rettes til samme museum.

Økonomi og tidsplan

Omkostninger til projektets udførelse afholdes af Thisted Kommune. Tilladelsen skal være udnyttet inden tre år.

Høring

Forundersøgelsen og projektbeskrivelsen har været i høring i 8 uger i perioden 22. marts 2021 til 17. maj 2021. Der er ikke indkommet indvendinger i høringsperioden.

Offentliggørelse

Tilladelsen meddeles og offentliggøres jf. Vandløbslovens § 75, stk. 2 på www.Thisted.dk, den 9. August 2023.

Klagefristen er 4 uger og skal udnyttes senest den 7. september 2023. Bemærkninger Ved bemærkninger eller spørgsmål er du velkommen til at kontakte undertegnede på tlf. 9917 2271 eller på mail, kkn@thisted.dk.

Klagevejledning

Ovenstående afgørelse kan i henhold til vandløbslovens § 80 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Hvis afgørelsen er offentligt annonceret, regnes klagefristen dog altid fra dette tidspunkt.

Klagefristen på denne afgørelse er den 7. september 2023.

Du klager digitalt via Klageportalen, som du har adgang til via www.borger.dk eller www.virk.dk eller via Nævnens Hus hjemmeside <https://naevneneshus.dk/>

Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Thisted Kommune, som videresender anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Andre kan også klage over afgørelsen. Det betyder, at enhver der må antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald er klageberettiget.

Du skal betale et gebyr på 900,- kr. til Miljø- og Fødevareklagenævnet for at få behandlet klagen. Virksomheder og organisationer skal betale i alt 1.800 kr. for behandling af eller genoptagelse af en klage. Hvis du får helt eller delvist medhold, får du gebyret betalt tilbage.

En klage over afgørelsen har jf. lovens § 82 opsættende virkning, jo mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Bestemmelsen indebærer ingen begrænsninger i klagenævnets adgang til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Hvis afgørelsen ønskes indbragt for domstolene, skal dette ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 ske inden 6 måneder fra modtagelsen af dette brev.

Bemærkninger

Hvis du har spørgsmål til afgørelsen, er du velkommen til at kontakte undertegnede på tlf. 9917 2271 eller via mail på kkn@thisted.dk.

Med venlig hilsen

Kristoffer Klitgaard Nielsen
Vandløbssagsbehandler

Bilag : Opdateret projektbeskrivelse

Kopi er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk og thy@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og thisted@dof.dk
- Friluftsrådet Nordvest, nordvest@friluftsrådet.dk
- Kystdirektoratet, kdi@kyst.dk
- Fiskeriinspektorat Vest, inspektoratvest@fiskeristyrelsen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk • Danmarks Sportsfiskerforbund, lbt@sportsfiskerforbundet.dk • Danmarks Sportsfiskerforbund, limfjordenord@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Botanisk Forening, jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Nationalpark Thy, thy@danmarksnationalparker.dk
- Museum Thy; ark@museumthy.dk